

УДК 796.012.574.46:796.332

**АНАЛІЗ УДАРІВ ПО ВОРОТАХ
ПРИ ЗАСТОСУВАННІ
РІЗНИХ ТАКТИЧНИХ СИСТЕМ
У МІНІ-ФУТБОЛІ (ФУТЗАЛІ)**

Якимишин І.

*Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій
ім. С. З. Гжицького*

Анотація. На даному етапі розвитку міні-футболу (футзалу) в нашій державі, разом зі збільшенням його популярності та здобутками на міжнародній арені, особливо відчутною є недостатня кількість спеціальної науково-методичної та історичної літератури. Мета нашого дослідження – встановити кількісну характеристику атакуючих дій, а також тактичні схеми, характерні для футзальних команд високої кваліфікації.

Ключові слова: тактика, напад, захист, командна тактика, системи, атакуючі дії, команди, удари по воротах.

Актуальність. Мета, завдання, методи дослідження. Не зважаючи на стрімкі темпи розвитку і підвищення інтересу до цієї гри, практично відсутні дослідження міні-футболу (футзалу) в Україні, що негативно впливає на вирішення проблем, пов'язаних з удосконаленням процесу підготовки спортсменів [1, 2, 4].

Мета – встановити кількісну характеристику атакуючих дій гравців високої кваліфікації у футзалі.

Завдання:

1) дослідити застосування тактичних дій гравцями високої кваліфікації у футзалі;

2) визначити кількісні показники атакуювальних дій (ударів по воротах) на фоні застосування різних тактичних схем.

Методи:

а) аналіз літературних джерел з даної тематики;
б) педагогічні спостереження (аналіз 22 матчів Чемпіонату України серед команд вищої ліги з футзалу). За допомогою комп'ютерної програми ми проводили розбір ігор під час відеоперегляду матчів.

Результати та їх обговорення. Аналіз гри у міні-футбол показує, що вміння технічно досконало, правильно, швидко й автоматизовано, без витрат часу на переорієнтацію в безперервних змінах умов гри, виконувати необхідні дії – ще не може гарантувати успіху в кожному окремому випадку. Легко зрозуміти, що у випадку зустрічі команд, які володіють приблизно рівними фізичними, а також морально-вольовими якостями й технікою гри, однаково тренуваних, переможе команда, гравці якої будуть сильніші тактично індивідуально та в загальній схемі команди. [1]

Загальновідомо, що тактика і техніка невіддільні одна від одної, позаяк тактика формально є мистецтвом застосування технічних прийомів. [1, 3] Тому неузгодженість технічних прийомів з тактичними задумами призводить до поразок спортсменів команд, які володіють „бідною” технікою, що бачимо зі спрощеної тактики і, навпаки спортсмени, які володіють доброю технікою – зі складної різноманітної тактики. Тактично правильні дії, але виконання технічних прийомів неякісне; також відмінно виконані, але невчасно застосовані, – переважно не дають бажаного результату, що в кінці може навіть призвести до поразки. [1, 4]

Техніка гравця повинна бути синхронною з його тактичними задумами, а задуми не мають виходити за межі його технічних можливостей. Тому, не зважаючи на повну

злагодженість техніки і тактики, гравець не може без помилкових дій відволікатись і думати про техніку. Отже, технічно виконані ігрові дії повинні бути до певної міри автоматизовані, а увага гравців має спрямовуватися на тактичні дії. Тому навчання тактичного мислення мусить іти паралельно з навчанням елементарної техніки. [2, 4].

Оскільки у футболі є систематизація прийомів тактики (за П. Н. Козаковим) [3] і поділяється вона на розділи – тактику гри нападу та захисту; підрозділи – індивідуальну, групову, командну та групи нападу → тактичні дії, комбінації, системи і захисту → тактичні дії, протидії комбінаціям, системи. Отже, ми опрацювали тактику гри у міні-футбол (футзал), але в наших таблицях об'єднали групову та командну тактику гри.

Тактика гри у захисті у міні-футболі поділяється на індивідуальну, групову (командну). Індивідуальна тактика гри у захисті поділяється на тактичні дії воротаря і польового гравця, які в свою чергу відбуваються проти гравця з м'ячем і без м'яча. Проти гравця без м'яча здійснюють перехоплення і закривання. Проти гравця з м'ячем застосовують відбір м'яча, протидії передачам, веденню, ударам. У груповій (командній) тактиці гри застосовують системи 1+1+2+1; 1+2+2; 1+3+1. Застосовується протидія проти швидкого нападу, проти поступового нападу, персональна, зонна, комбінована.

Тактика гри нападу у міні-футболі поділяється також на індивідуальну, групову (командну) Індивідуальна тактика нападу поділяється на тактичні дії польового гравця і воротаря, які відбуваються без м'яча і з м'ячем. Тактика гри без м'яча у нападі поділяється на відкривання, відвертання уваги суперника, вибір місця. Тактика гри з м'ячем у нападі охоплює зупинки м'яча, передачі, удари по воротах ногою, головою, фінти. Групова тактика нападу

поділяється на дії зі стандартних положень – укидування м'яча, штрафний, вільний, кутовий, початковий удари, удар з бічної лінії та групові тактичні дії в ігрових ситуаціях (комбінації) – в парах, трійках, з участю воротаря. У нападі застосовують системи гри: 1+1+2+1; 1+2+2; 1+1+3. Також розрізняють швиткий і поступовий напад.

Схематично дії висококваліфікованих гравців у футзалі (в захисті і нападі) можна розділити:

1) дії, сплановані з розрахунку індивідуальних здібностей гравця, його виключно технічного вміння – в даному випадку техніка є основним, тактика – допоміжним засобом досягнення мети;

2) дія вимушена, яка виникає в ситуаціях несподівано, як наприклад, зрив початкової атаки – в даному випадку необхідне вміння миттєво створити своєрідну тактичну комбінацію (при всій невимушеності техніки тут вона другорядна, хоч і вкрай потрібна);

3) швидка перебудова від захисних до атакуючих дій і навпаки.[4]

Статистика атакуючих дій команд високої кваліфікації у футзалі, зокрема ударів по воротах. Чемпіонат України, вища ліга сезону 2009-2010 рр.

Таблиця

Аналіз завершальних ударів по воротах при застосуванні командами високої кваліфікації різноманітних тактичних схем

	Удари по воротах (в отвір)	Атакуючі схеми		
		1+1+2+1	1+2+2	1+1+3
Локомотив – Тайм	1:7 18(9) – 21(14)	3(2) 6(4)	8(5) 7(5)	7(2) 8(5)
Енергія – Шахтар	0:1 14(7) – 17(9)	7(4) 9(5)	4(2) 4(2)	3(1) 4(2)
Єнакієвець – ТВД	4:2 29(20) – 15(10)	15(10) 8(5)	7(5) 4(3)	7(5) 3(2)
ЛТК – ПФС	0:3 11(6) – 16(11)	5(3) 8(5)	3(2) 4(3)	3(1) 4(3)
Кардинал – Моноліт	3:7 9(6) – 16(15)	5(3) 8(7)	2(2) 4(4)	2(1) 4(4)
Тайм – ЛТК	2:1 27(18) 8(3)	14(9) 4(2)	7(5) 2(1)	6(4) 2(0)
Енергія – Ураган	2:2 22(10) 14(8)	11(5) 7(4)	6(3) 4(2)	5(2) 3(2)
Контингент – Кардинал	2:3 12(7) 15(10)	5(3) 7(5)	4(2) 4(2)	3(2) 4(3)

Продовження таблиці

Моноліт – Локомотив	1:1 11(8) 14(9)	6(4) 7(4)	3(2) 4(2)	2(2) 3(3)
ПФС – Єнакієвець	1:1 14(9) 20(16)	7(5) 10(8)	4(2) 5(4)	3(2) 5(4)
Шахтар – ТВД	4:3 22(16) 14(10)	11(8) 7(5)	6(4) 4(3)	5(4) 3(2)
Єнакієвець – Тайм	2:5 20(7) 20(13)	10(4) 10(7)	5(1) 5(3)	5(2) 5(3)
ЛТК – Моноліт	4:6 23(13) 17(14)	13(8) 9(7)	5(2) 4(3)	5(3) 4(4)
Кардинал – Енергія	2:6 11(8) 18(10)	6(4) 9(5)	3(2) 5(3)	2(2) 4(2)
Локомотив – Контингент	3:1 20(9) 5(3)	10(5) 2(1)	5(2) 2(1)	5(2) 1(1)
Ураган – Шахтар	1:4 20(14) 22(14)	10(7) 11(7)	5(4) 6(4)	5(3) 5(3)
Тайм – ТВД	3:2 16(11) 7(5)	8(7) 4(3)	4(2) 2(1)	4(2) 1(1)
Енергія – Локомотив	3:2 12(5) 10(4)	6(3) 5(2)	3(1) 3(1)	3(1) 2(1)
Контингент – ЛТК	2:3 15(10) 13(11)	8(5) 7(5)	4(3) 3(3)	3(2) 3(3)
Моноліт – Єнакієвець	3:3 17(13) 17(13)	9(7) 9(7)	4(3) 4(3)	4(3) 4(3)
Шахтар – Севастополь	4:0 22(16) 8(3)	11(8) 3(1)	5(4) 3(1)	6(4) 2(1)
Ураган – Кардинал	5:3 22(13) 12(9)	11(7) 6(5)	6(3) 3(2)	5(3) 3(2)
СУМА:	387(235) 319(214)	191(121)156(104)	103(61)86(56)	93(53)77(54)

Висновки

1. Дослідили і систематизували такі атакуючі схеми тактичних дій у нападі висококваліфікованих гравців у футзалі: 1+1+2+1, 1+2+2, 1+1+3.

2. Внаслідок проведених нами досліджень встановлено кількісні характеристики ударів по воротах команд високої кваліфікації у футзалі при застосуванні різних тактичних систем, зокрема при атакуючій схемі 1+1+2+1 проведено приблизно 43,3 % ударів по воротах, при 1+2+2 приблизно 30,2 % ударів, а при атакуючій схемі 1+1+3 приблизно 26,5 %.

3. Після проведених нами педагогічних спостережень, які містили й аналіз атакуючих дій (ударів по воротах і в отвір воріт) команд високої кваліфікації у футзалі в матчах Чемпіонату України вищої ліги сезону 2009 – 2010 рр., проаналізовано 22 гри. Отримані нами результати дозволяють стверджувати, що найефективнішою тактичною системою ведення атаки команд високої кваліфікації в матчах Чемпіонату України є тактична схема 1+1+2+1, тому що при ній здійснено приблизно 43,3 % ударів по воротах.

У майбутньому досліджуватимемо зміст змагальної діяльності висококваліфікованих гравців у міні-футбол (футзал).

Список використаної літератури

1. Лисенчук Г. А. Упражнения для технико-тактической подготовки в мини-футболе : метод. рекоменд. / Лисенчук Г. А., Ромко А. В., Лисенчук С. Г. – К. : [Б. в.], 1998.
2. Левчук В. Є. Міні-футбол. Вправи, ігри, стандарти / Левчук В. Є. – Л. : [Б. в.], 2006.
3. Соломонко В. В. Футбол / Соломонко В. В., Лисенчук Г. А., Соломонко О. В. – К. : Олімпійська література, 1997. – 288 с.
4. Андреев С. А. Футзал / Андреев С. А. – М. : ФиС, 1978. – 111 с.

ANALYSIS OF GOAL KICKS WITH THE USE OF DIFFERENT TACTICAL SYSTEMS IN MINI-FOOTBALL (FOOTSAL)

Yakymyshyn I.

*L'viv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhyts'kyi*

Abstract. At the present stage of mini-football (footsal) development in our country beside the growing popularity of mini-football and its achievements in the international sphere, the lack of special science methodical and historical literature is extremely observable. The aim of our research is to define the quantitative characteristics of attacking actions and the tactical schemes typical for highly skilled footsal teams.

Key words: tactic, attack, defence, team tactic, systems, attacking actions, teams, kicks on the gate.